

การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุ ในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม EFFECTIVE OF OLDER PERSONS IN SAM PHRAN DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE

รศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก (Assoc.Prof.Dr.Sukit Chaimusik) *

วันรับ 15 / ธันวาคม / 2563

ตรวจสอบ 17-20 / ธันวาคม / 2563

ตอบรับ 23 / ธันวาคม / 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และ 3) ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลวิจัยพบว่า 1) การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ผลเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุที่

มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาที่พบมากที่สุดคือขาดการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจการจัดกิจกรรม ผู้นำชุมชน ขาดการประสานงานเกี่ยวกับการจัดการที่ผู้สูงอายุ และไม่มีเอกสาร แผ่นพับ ใบปลิว แจกให้ผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: จัดกิจกรรม, ผู้สูงอายุ, การวางแผน

ABSTRACT

This research was aimed at the following: 1) to study the opinions about events for the elderly people in 21st century, providing an effective presence of elderly people in the district of Sampran Province, Nakhon Pathom; 2) to compare opinion in the event for an effective presence of elderly people in Sampran district. Nakhon Pathom Province; and 3) to suggest recommendation for the effective presence of elderly people in the district of Sampran, Nakhon Pathom.

The results of research showed that 1) organized activities for the effective existence of elderly, including 3 side comparisons, was found that elderly people with different gender and levels of education, had no different opinion for an effective existence. Elderly people with different age. had different opinion on the event for the performance of a significant difference in statistics at the .05 level The most common issue was lack of publicity to understand the event.; community leaders lacked the coordination of the elderly, and there were no documents, brochures, flyers for the elderly.

Keywords : 1. Organized Activities 2. Elderly People 3. Self- Laying

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย วัยสูงอายุ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในรูปของการเสื่อม

มากกว่าการเจริญเติบโต ความเสื่อมดังกล่าวทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานของอวัยวะต่างๆลดลง ก่อให้เกิดการเจ็บป่วยได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจเป็นการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสถานภาพ และลดบทบาททางสังคม เช่น จากการเป็นผู้นำครอบครัวมาเป็นผู้อาศัยหรือผู้ติดตาม ภาระหน้าที่ทางสังคมลดน้อยลง สังคมส่วนใหญ่มองว่าผู้สูงอายุมีความสามารถและสมรรถภาพลดลง มีการเกษียณอายุการทำงาน ทำให้มีรายได้ลดลง ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ การคบหาสมาคมกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในสังคมค่อนข้างน้อย นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆบุตรหลานไม่ต้องพึ่งพาหาความรู้จากผู้สูงอายุ การเติบโตของสังคมเมือง เป็นสาเหตุให้หนุ่มสาวย้ายจากชนบทเข้ามาทำงานในเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ขาดการดูแลก่อให้เกิดความเหงา ความว้าเหว่ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม และวัฒนธรรมที่เยาวชนสมัยใหม่รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าทางจิตใจ ทำให้ทัศนคติต่อผู้สูงอายุเลี่ยนไป การเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ ความกตัญญู และการให้ความเคารพนับถือต่อผู้สูงอายุน้อยลง การมีปฏิสัมพันธ์ต่างๆในครอบครัวจึงเปลี่ยนแปลงไป

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในฐานะเป็นสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ที่มีหน้าที่ในการทำวิจัย แล้วนำผลการวิจัยไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำวิจัยในประเด็นนี้ จะได้ใช้การออกแบบในการจัดการกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึงการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพค่ามีความสุขในการดำรงตน ก่อนที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้อายุเต็มรูปแบบในอนาคตอันนี้ และก่อน

ที่จะก่อให้เกิดปัญหาในมิติอื่น ๆ ตามมา อาทิ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และก่อนที่จะเกิดปัญหาที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม เป็นเมืองในเขตปริมณฑล เป็นเมืองผ่านที่ปากทางสู่ภาคตะวันตกภาคใต้ของประเทศไทย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจึงเป็นตัวแทนที่ดีของสังคมเมืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงใช้เป็นเขตพื้นที่ในการทำวิจัยในครั้งนี้

2. โจทย์วิจัย

การจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มาใช้ต่างกันหรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
3. ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. ทำให้ทราบผลเปรียบเทียบความคิดเห็น

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุในศตวรรษที่ 21 ให้ดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

4. ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการจัดการด้านการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุอื่นๆต่อไป

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ของจำนวนผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 16 หมู่บ้าน ประกอบด้วยรวมกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 1,341 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 308 คน แล้วนำมาหาอัตราสัดส่วนของประชากร (Proportional to Size) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างแยกแต่ละ หมู่บ้าน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวแล้ว จึงใช้ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Sampling) โดยวิธีแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลให้ครบตามต้องการโดยไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน ทำการเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1 สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage)ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป 2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า เอฟ-เทส(F-test)การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One WayANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี

การของเชฟเฟ (Scheffé)

6. ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวมและรายด้าน

การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	3.79	.91	มาก
2. ด้านจิตใจ	3.83	.98	มาก
3. ด้านสังคม	3.85	.99	มาก
รวม	3.82	.93	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมรองลงมา ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางจิตใจส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมพบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตน

ที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สามารถเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยมีรายละเอียดดังนี้ ผู้สูงอายุได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปัญหาที่พบมากที่สุดคือขาดการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจการจัดกิจกรรม รองลงมาคือ ผู้นำชุมชน ขาดการประสานงานเกี่ยวกับการจัดการที่ผู้สูงอายุและไม่มีเอกสารแผ่นพับ ใบปลิว แจกให้ผู้สูงอายุ ส่วนด้านแนวทางแก้ไข พบว่ามากที่สุดคือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ ผู้สูงอายุทราบ รองลงมาคือ ผู้นำชุมชน ต้องมีการประชาสัมพันธ์ผ่านลำโพงประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้านและควรมีเอกสาร หรือ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแจกไว้ให้ผู้สูงอายุ หรือลูกหลานได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก เพราะพื้นฐานชีวิตของผู้สูงอายุในแต่ละครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง โดยทั่วไปความต้องการของผู้สูงอายุ ความต้องการทางด้านร่างกาย

จิตใจและสังคม เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน จึงมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ โดยการส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสถานภาพและสถานการณ์ มีการวางแผนที่ดี เพื่อการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขแบบยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยข้อที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความแข็งแรงซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นๆ เป็นการแสดงถึงว่าผู้สูงอายุมีความต้องการมีร่างกายที่มีความแข็งแรงเพื่อการดำรงตนที่

มีประสิทธิภาพ จึงควรรักษาและพัฒนากิจกรรมของผู้สูงอายุ ให้ผู้สูงอายุมีการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมสำหรับการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงตนที่มีประสิทธิภาพของผู้สูงอายุ
3. ควรศึกษาทัศนคติข้อเสนอแนะและพฤติกรรมผู้สูงอายุในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

บรรณานุกรม

พระไตรปิฎก :

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545-2564. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สถิติประชากร. (2552).

บรรลุ ศิริพาณิชย์. คู่มือผู้สูงอายุฉบับสมบูรณ์ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน. (2544).

ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2549).

ยุทธ ไกรยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น. (2545).

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2547).

_____. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2552. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2552).

ศุภชัย ยาวะประภาส. นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2538).

